

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viite:

Haasio, A 2019. Nimettömyydestä tuli osa minäkuvaa netissä. Kaleva 10.8.2019, 46.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Nimettömyydestä tuli osa minäkuvaa netissä

Kaikki se, mitä teemme netissä, luo mielikuvaa siitä, millaisia olemme. Tykkäyksemme ja jakamamme päivitykset sosiaalisessa mediassa, kommenttimme ja kiinnostuksemme kohteet kertovat meistä paljon. Käsitys minusta ihmisenä muiden silmissä rakentuu tänä päivänä usein sen mukaan, mitä teemme netissä. Tätä kutsutaan verkkominuudeksi.

Verkkominuus muodostuu itsestään, mutta mielikuvaa meistä ihmisenä voidaan myös muokata tietoisesti.

Kun mietimme, mitä julkaisemme, ketä hyväksymme ystäviksemme Facebookissa ja mitä kommentoimme, voimme edesauttaa halutun mielikuvan syntymistä.

Samalla kun luomme mielikuvaa itsestämme, luomme myös omaa identiteettiämme eli käsitystämme siitä, millaisia olemme.

Etenkin nuoret rakentavat usein omaa minäkuvaansa toimimalla sosiaalisessa mediassa. Kuvien julkaiseminen Instagramissa luo nuoresta kavereiden silmissä mielikuvaa tietynlaisena ihmisenä.

Nuorelle on ensiarvoisen tärkeää, että hänen ystäväpiirinsä tykkää hänen julkaisuistaan. Se vahvistaa hänen minäkuvaansa. Jos tykkäyksiä ja positiivisia kommentteja ei tule, nuori saattaa kokea isojaikin pettymyksiä.

Myös monet keski-ikäiset ylläpitävät minäkuvaansa ja muokkaavat sitä netissä jatkuvasti. Facebookin suositussa keski-ikäisille tarkoitussa ryhmässä 40-55-vuotiaat ko-

YLÄKERTA

ARI HAASIO
ari.haasio@seamk.fi

"Internetin perusajatuksiin kuuluu sananvapaus ja mahdollisuus puhua verkossa arkaluontoisistakin asioista."

rostavat nuorekkuuttaan lähettämällä sinne itsestään kuvia, joissa pyritään näyttämään, kuinka kuniina ja nuorekkaana kukin on pysynyt.

Ikuisen nuoruuden ihanne elää ja voi hyvin. Itsetunto vahvistuu, kun tuiki tuntemattomat kehuvat, kuinka hyvin toinen on säilynyt.

Minäkuvan vahvistaminen verkossa on rankkaa, sillä pahimmillaan kommentit voivat sattua.

Haukut ja kiusaaminen ovat arkipäivää liiankin monelle teinille. Keski-ikäisten ryhmässä joku saattaa piikitellä siitä, mitä kaikkea meikeillä ja kuvankäsittelyllä voi saada aikaan.

Netin maailma on valitettavan usein poseerausten ja ulkonäön

ylivaltaa, eikä hienotunteisuus valitettavasti ole kommentoijien parasta avu.

Oman henkilöllisyytensä voi myös piilottaa ja liikkua verkossa nimettömänä. Osa verkon palveluista onkin anonymiteettiin perustuvia - niissä toimitaan nimimerkkien suojissa. Moni rekisteröi nimimerkinsä usein käyttämänsä palveluun, oli se jokin tietty pelimaailma tai vaikka Suomi24-sivusto.

Myös nimimerkille muodostuu nopeasti oma identiteetti. Se, mitä ihminen sanoo palvelussa nimimerkin turvin, luo mielikuvan hänestä.

Samalla ihmisellä saattaa olla samassakin palvelussa erilaisia nimimerkkejä. Jokaisella näistä on oma identiteettinsä ja mielikuvansa muiden verkkopalvelun käyttäjien silmissä. Moni leikittelee luomalla itsestään haluamansa kaltaisen nettihaimon ja toimimalla sen turvin.

Nämä kokeilut ovat joskus hauskoja ja harmittomia, kuten pelimaailmoissa muuntuessani keski-ikäisestä tutkijasta keskiajan ritariksi. Ne voivat olla myös vahingollisia itselle tai muille, jos niiden turvin tehdään esimerkiksi laittomuuksia.

Anonymiteetti mahdollistaa täydellisen sananvapauden, ja sen turvin voimme toimia verkossa vapaasti. Valitettavasti se myös mahdollistaa väärinkäytökset ja jopa rikollisen toiminnan. Vihapuhe on tästä hyvä esimerkki. Nimettömänä tai nimimerkin suojissa on helppo huudella törkeyksiä netissä.

Keskustelupalstoilla nimimerkeillä on iso merkitys. Niiden avulla herätetään toisten keskustelijo-

den mielenkiinto. Etenkin seuranhakuun tähtäävillä reaaliaikaisilla keskustelukanavilla oikeanlainen nimimerkki takaa juttuseuran.

Kysymys netin anonymiteetistä tulee säännöllisesti esiin. Näin käy aina kun väärinkäytöksiä ja vakavia rikoksia tapahtuu. Aina löytyy se poliitikko tai kansalaisaktivisti, joka vaatii verkon anonymiteetin kumoamista, koska "eihän kenenkään tarvitse salata henkilöllisyyttään, jos ei tee mitään laitonta".

Esimerkiksi Itävallassa on huhtikuussa tehty lakialoite, jossa vaaditaan, että ihmiset rekisteröityisivät omalla nimellään kaikkiin käyttämiinsä palveluihin. Tämä on askel kohti holhousyhteiskuntaa.

Ajatus verkon anonymiteetin poistamisesta on kuolleena syntynyt. Internetin perusajatuksiin kuuluu sananvapaus ja mahdollisuus puhua verkossa arkaluontoisistakin asioista. Moniko meistä haluaa puhua esimerkiksi ongelmistaan tai sairauksistaan omalla nimellä tai rekisteröityneenä tietäen henkilöllisyytensä olevan helposti paljastettavissa?

Monille vähemmistöille mahdollisuus anonyymiin keskusteluun on tärkeää. Anonymiteetin poistaminen romuttaisi esimerkiksi vertais-tuen, joka on yksi verkon tarjoama iso apu monelle.

Kaikesta, mitä teemme, jää toki jälki: vaikka toimimme nimimerkin turvin, meidät voi jäljittää mahdollisten väärinkäytösten sattuessa. ❧

Ari Haasio on filosofian tohtori ja yliopettaja Seinäjoen ammattikorkeakoulussa.